

Carta oberta a l'Hble. Sr. Josep Bargalló i Valls

El motiu d'aquesta carta és manifestar la nostra preocupació per la situació actual de les biblioteques de les escoles i instituts a Catalunya, que s'ha vist agreujada per la possibilitat que, arran de la crisi sanitària del COVID19, es desmantellin definitivament.

Ens preocupa la manca d'una política per a les biblioteques escolars i la indefinició actual del programa Punteu, que des de 2010 no ha obert cap convocatòria i que, més enllà de la formació i d'algunes publicacions, no sembla tenir objectius a curt ni a llarg termini. Es pot argumentar que en els darrers anys hem patit una crisi important, que no sembla haver afectat però, les inversions ni les accions en altres comunitats autònomes, com Galícia, que ara mateix s'ha convertit en el referent de les biblioteques escolars a Espanya i aquestes en el motor del canvi educatiu als centres escolars gallecs. No és, doncs, un problema econòmic, sinó de polítiques i de prioritats.

Ens preocupa que tot el que s'ha fet en aquest àmbit, des de l'inici del programa el 2004 fins a l'actualitat, amb la implicació de moltes persones d'àmbits professionals diversos que han impulsat les biblioteques des de dins i fora dels centres educatius, reverteixi per manca de suport per part de l'administració. En aquest sentit, les dades estadístiques disponibles mostren un retrocés patent en gairebé tots els ítems i evidencien que un elevat nombre de centres, el 20%, no disposen de biblioteca.

Ens preocupa que el Departament incompleixi les lleis, la LOE, en el seu article 113 i, molt especialment, la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació del Parlament de Catalunya que, en el seu article 88, determina que "tots els centres educatius han de disposar d'una biblioteca escolar, com a espai d'accés a la informació i font de recursos informatius en qualsevol suport", entesa com "un entorn d'aprenentatge que s'integra en els recursos del centre per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les diverses àrees curriculars, i especialment de l'hàbit lector". La llei també estableix que "l'Administració educativa ha de proveir els centres públics dels recursos adequats".

Ens preocupa també que el Departament ignori la incidència positiva de les biblioteques escolars en la millora dels aprenentatges i en l'adquisició de competències lectores, informatives i mediàtiques imprescindibles per a encarar amb èxit el seu futur com a ciutadans, tal com demostra la recerca acadèmica i estableixen instàncies internacionals com la UNESCO.

En darrera instància, ens preocupa que els infants i joves catalans tinguin un ensenyament de qualitat, que garanteixi un accés igualitari als recursos, i que sigui comparable al que reben els seus coetanis europeus; això passa, necessàriament, per un bon funcionament de les biblioteques escolars.

De ben segur que en l'actual situació, comptar amb una bona xarxa de biblioteques escolars amb un elevat component digital i amb uns serveis centrals ben dotats hauria facilitat l'adaptació forçosa a l'entorn virtual, tant per als alumnes i les seves famílies com per al conjunt del professorat.

És per tots els motius esmentats que ens agradaria conèixer quines són mesures que teniu previst articular per tal que, un cop superada la crisi sanitària, les biblioteques escolars puguin dur a terme amb bones condicions les funcions que els són pròpies.

Barcelona, 19 de maig de 2020

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya Associació de Mestres Rosa Sensat Grup de Treball de Biblioteques Escolars del COBDC Bibliomèdia. Àmbit de treball de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya. Fundació Jaume Bofill.